

Hemşirelik Öğrencilerinin Araştırmaya, Gelişmelere Yönelik Farkındalık ve Tutumları ile Akademik Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişki

The Relationship Between Awareness and Attitudes Towards Research and Developments and Academic Motivation Levels in Nursing Students

Eylem PASLI GÜRDOĞAN, Ezgi KINICI, Berna AKSOY

ÖZ

Bu çalışma hemşirelik bölümü öğrencilerinin araştırma ve gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumları ile akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkisinin belirlenmesi amacıyla yapıldı. Tanımlayıcı ve kesitsel olarak planlanan bu çalışma bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 460 öğrenci ile gerçekleştirildi. Veriler öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerinin yer aldığı bilgi formu, “Hemşirelik Öğrencilerinin Araştırmaya, Gelişmelere Farkındalığı ve Tutumu Ölçeği” ve “Akademik Motivasyon Ölçeği” kullanılarak toplandı. Verilerin analizinde yüzdelik, ortalama, Pearson Korelasyon analizi, Bağımsız Örneklem t Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi testleri kullanıldı. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.56 ± 1.52 olarak bulundu. Öğrencilerin %81,1’inin kız ve %28,7’sinin birinci sınıf öğrencisi olduğu belirlendi. Öğrencilerin Araştırmaya, Gelişmelere Farkındalığı ve Tutumu Ölçeği puan ortalamasının $120,54 \pm 17,46$, Akademik Motivasyon Ölçeği içsel motivasyon alt boyutu puan ortalamasının $57,20 \pm 13,45$, dışsal motivasyon alt boyutu puan ortalamasının $61,96 \pm 11,50$ ve motivasyonsuzluk alt boyutu puan ortalamasının $10,12 \pm 5,87$ olduğu belirlendi. Öğrencilerin araştırmaya ilişkin farkındalık ve tutumları ile içsel ve dışsal motivasyon düzeyleri arasında pozitif yönde, motivasyonsuzluk düzeyleri arasında negatif yönde ilişki bulundu ($p < 0,05$). Öğrencilerin cinsiyeti, bilimsel yayın takip etme durumları ve mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri pozisyon ile Araştırmaya, Gelişmelere Farkındalığı ve Tutumu Ölçeği Toplam Puan Ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulundu ($p < 0,05$). Öğrencilerin araştırmaya, gelişmelere farkındalığının ve tutumlarının yüksek olduğu, akademik motivasyon düzeyleri arttıkça, araştırmaya, gelişmelere farkındalık ve tutumlarının arttığı belirlendi.

Anahtar Sözcükler: Hemşirelik öğrencisi, Araştırma, Farkındalık, Tutum, Akademik motivasyon

Paslı Gürdoğan E., Kinici E., & Aksoy B., (2021). Hemşirelik öğrencilerinin araştırmaya, gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumları ile akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 11(2), 339-347. <https://doi.org/10.5961/jhes.2021.453>

*Bu çalışma, 5. Ulusal ve 1. Uluslararası Temel Hemşirelik Bakımı Kongresi’nde (6-8 Aralık 2019, Antalya, Türkiye) bildiri olarak sunulmuştur.

*This study was presented at the 5th National and 1st International Fundamental Nursing Care Congress (December 6-8, 2019, Antalya, Turkey).

Eylem PASLI GÜRDOĞAN (✉)

ORCID ID: 0000-0003-0711-2112

Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne, Türkiye
Trakya University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Edirne, Turkey
e.gurdogan@gmail.com

Ezgi KINICI

ORCID ID: 0000-0002-5106-6013

Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne, Türkiye
Trakya University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Edirne, Turkey

Berna AKSOY

ORCID ID: 000-0003-1796-7819

Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Edirne, Türkiye
Trakya University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Edirne, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 23.03.2021

Kabul Tarihi/Accepted : 05.07.2021

ABSTRACT

This study was conducted to determine the relationship between nursing students' awareness and attitudes towards research and developments and their academic motivation levels. This descriptive and cross-sectional study was carried out with students from nursing department of faculty of health sciences of a university in Turkey (n=460). Data were collected using the questionnaire form which included the socio-demographic characteristics of those students, "Nursing Students' Attitudes to and Awareness of Research and Development within Nursing Scale" and "Academic Motivation Scale". Data were analyzed using percentage, mean, Pearson's correlation analysis, Student's t, and One Way Anova tests. The mean age of the students was 20.56±1.52. 81.1% were female and 28.7% were in their first year. The average score of the Nursing Students' Attitudes to and Awareness of Research and Development within Nursing Scale was 120.54±17.46. The students' mean score on intrinsic motivation subscale was 57.20±13.45, on extrinsic motivation subscale was 61.96±11.50 and on amotivation subscale was 10.12±5.87 in Academic Motivation Scale. The level of the students' awareness and attitudes towards research and developments has a positive correlation with the levels of their intrinsic and extrinsic motivation and a negative correlation with the level of their amotivation (p<0.05). The average score of the Nursing Students' Attitudes to and Awareness of Research and Development within Nursing Scale were statistically significantly different in the gender, the status of their following scientific publications and the positions they wanted to work after graduation (p<0.05). It has been determined that the students have high level of awareness and attitudes towards research and development, and their academic motivation levels affect their awareness and attitudes towards research and development.

Keywords: Nursing student, Research, Awareness, Attitude, Academic motivation

GİRİŞ

Araştırmalar, bilimsel ve teknolojik alanda yaşanan gelişmelerin en önemli aracıdır (Öztürk, Kaya, Ayık, Uygur ve Cengiz, 2010). Meslektaşının en önemli kriterlerinden biri olan bilimsel bilgi yükünün oluşabilmesi ancak araştırmalar sayesinde mümkündür (Karabulut, Gürçayır ve Yaman Aktaş, 2019; International Council of Nurses [ICN], 2012). Bu nedenle hemşirelik mesleğinin teorik ve pratik bilgi yükünün oluşturulması için bilimsel araştırmalara gereksinim vardır. Araştırmalar hemşirelik mesleğinin bilgi birikimini artırırken, hemşirelik bakımını geliştirmekte, bağımsız klinik karar alma ve problem çözme gibi becerilerin kazanılmasını sağlayarak mesleğe olan güveni artırmakta, maliyet ve zaman etkinliğini sağlamaktadır (Erkin, Uysal Toraman, Şimşek ve Bayık Temel, 2017; Halabi ve Hamdan-Mansour, 2010).

Uluslararası Hemşireler Birliği (International Council of Nurses [ICN]) (2012) hemşireliğin profesyonelleşmesinin en önemli öğelerinden birinin hemşirelik uygulamalarının araştırmalara dayalı olarak gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtmesine rağmen, literatürde günümüzde sağlık bakım ortamlarında hastaların yaklaşık %30 ile %40'ının mevcut bilimsel kanıtlara uygun bakım almadığı (Breimaier, Halfens ve Lohrmann, 2011), hemşirelerin araştırmalara ve kanıta dayalı uygulamalara katılımları konusundaki tutumlarının istenilen düzeyde olmadığı belirtilmektedir (Ryan, 2016; Higgins, Spencer ve Kane, 2010). Moch ve diğerleri (2010) ile Ryan (2016) çalışmalarında, hemşirelerin araştırmalara yönelik farkındalık ve tutumlarının geliştirilmesi, araştırma kullanımlarının artırılması için gerekli olan kavram ve becerilerin hemşirelik eğitiminden itibaren tanıtılması gerektiğini belirtilmektedir. Yapılan bir çalışmada lisans eğitimi sırasında öğrencilerin bilimsel araştırma becerilerinin geliştirilmesini amaçlayan hemşirelikte araştırma dersinin alınmasının öğrencilerin araştırma becerileri ve kanıta dayalı uygulamaların kullanımı üzerinde önemli bir etkisi olduğu, kanıta dayalı uyg-

lamaların kabul edilmesinin önündeki engelleri en aza indirdiği bildirilmektedir (Leach, Hofmeyer ve Bobridge, 2016). ICN (2012) hemşirelerin araştırmalara yönelik temel bir bakış açısı kazanması ve araştırma yapması konusunda lisans eğitiminin, motive edici bir etkiye sahip olduğunu belirtmektedir. Hemşirelik lisans eğitimi öğrencilere araştırmalara ilişkin farkındalık ve beceri kazandırmada önemli bir aşamadır. Yapılan çalışmalarda hemşirelik öğrencilerinin araştırmalara ilişkin farkındalık ve tutumlarının olumlu olduğu belirlenmiş (Özgül, Özcan, Muz ve Turaç, 2019; Al Furaikh, Omairi ve Ganapath, 2017; Leach vd., 2016; Şener, Arslan, Cangür ve Aydın, 2016; Tan, Polat ve Özdelikara, 2016; Karadaş ve Özdemir, 2015; Halabi ve Hamdan-Mansour, 2010) ve öğrencilerin, araştırmaların hemşirelik mesleğinin profesyonelleşmesine katkıda bulunacağına ve bakımın kalitesini artıracığına inandıkları bildirilmiştir (Irvine, Gracey, Jones, Roberts, Tamsons ve Tranter, 2008).

Öğrencilerin araştırma yapma yeterliliğine sahip olarak mezun olabilmeleri için (Karadaş ve Özdemir, 2015), lisans eğitimleri sırasında öğrenmeye istekli olmaları ve başarılı olabileceklerine inanmaları gerekmektedir (Sarıkoç ve Öksüz, 2017). Akademik motivasyon düzeyi, öğrencilerin öğrenme faaliyetlerine etkin olarak katılabilmesini ve akademik başarı sağlayabilmesini etkileyen en önemli göstergelerden biridir (Sarıkoç ve Öksüz, 2017; Aktaş ve Karabulut, 2016; Khalaila, 2015). Akademik çalışmaların üretimi için gerekli olan enerji olarak tanımlanan akademik motivasyon (Sarıkoç ve Öksüz, 2017; Radi, 2013; Karagüven, 2012), içsel, dışsal ve motivasyonsuzluk olmak üzere üç ana kategoriye ayrılmaktadır (Khalaila, 2015). İçsel motivasyon bireyin kendi isteği ile bir göreve katılım eğiliminde olması iken, dışsal motivasyon ödül, ceza yöntemi gibi dışsal faktörlerin etkisiyle bireyin bir göreve katılımında motive olması durumudur (Khalaila, 2015; Radi, 2013). Hemşirelik eğitiminde belirli hedeflere ve nitelikli eğitime ulaşmada akademik motivasyon önemli bir yere sahiptir (Aktaş ve Karabulut, 2016; Özdemir Özkan, Akın ve Durna, 2015). Öğrencilerin bilgi ve beceri kazanma konusun-

da çalışmaya daha istekli olmasını, sosyal ve akademik yönünü daha kolay bir şekilde dengede tutabilmesini, mesleki ve toplumsal açıdan daha aktif olmasını sağlamaktadır (Özdemir Özkan vd., 2015; Karagüven, 2012). Yüksek motivasyon, verilen eğitimin kalitesini artırarak, mesleğini benimseyen profesyonel hemşirelerin yetişmesini sağlarken (Korkmaz ve İpekçi, 2015), düşük motivasyon, öğrencilerin öğrenmeye hazır-oluşluklarını etkileyerek, akademik başarılarının düşmesine neden olmakta, bu durum da bireylerin ve toplumun sağlığını olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Ghiasvand, Naderi, Tafreshi, Ahmadi ve Hosseini, 2017; Aktaş ve Karabulut, 2016). Hemşirelikte lisans eğitimi alan öğrencilerle ilgili yürütülen çalışmalarda, öğrencilerin akademik motivasyon düzeylerinin yüksek (Sarikoç ve Öksüz, 2017; Aktaş ve Karabulut, 2016; Radi, 2013) ve motivasyon düzeylerinin, akademik başarı düzeyleri ile pozitif yönde ilişkili olduğu saptanmıştır (Khalaila, 2015; Radi, 2013).

Ulusal ve uluslararası literatürde hemşirelik öğrencilerinin araştırmaya, gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumları ile akademik motivasyon düzeylerinin ayrı ayrı incelendiği çalışmalar olmakla birlikte aralarındaki ilişkinin incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Planlanan bu çalışma ile hemşirelik öğrencilerinin araştırmaya, gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumları ile akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı ve Türü

Tanımlayıcı ve kesitsel tipte yapılan bu çalışma ile hemşirelik öğrencilerinin araştırmaya, gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumları ile akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlandı.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırma 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılı bahar döneminde 02-25 Mayıs 2018 tarihleri arasında Edirne ilinde bulunan bir üniversitenin sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrenciler ile yürütüldü (n=562). Araştırmada örneklem seçimi yapılmayarak, evrene ulaşılması hedeflendi. Araştırmanın yapıldığı tarihler arasında kendisine ulaşılabilen ve çalışmaya katılmayı kabul eden 460 öğrenci (katılım oranı %81,9) araştırma kapsamına alındı. Araştırmanın yapıldığı tarihlerde devamsızlık yapan, anket formlarını eksik dolduran ve araştırmaya katılmayı kabul etmeyen 92 öğrenci araştırmaya dahil edilmedi.

Verilerin Toplanması

Veriler öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerinin yer aldığı öğrenci bilgi formu, "Hemşirelik Öğrencilerinin Araştırmaya, Gelişmelere Farkındalığı ve Tutumu Ölçeği" ve "Akademik Motivasyon Ölçeği" kullanılarak toplandı. Katılımcılara araştırmanın amacı hakkında bilgi verilerek, anket formları öğrencilere dağıtıldı ve araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcılardan anket formlarını cevaplamaları istendi.

Öğrenci Bilgi Formu

Literatür doğrultusunda oluşturulan bu formda öğrencilerin yaşını, cinsiyetini, sınıfını, mesleği isteyerek seçme durumunu,

akademik başarı durumu algısını, bilimsel araştırma etkinliğine ve hemşirelik kongresine katılma durumunu, bilimsel yayınları takip etme durumunu ve mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri pozisyonu içeren 9 soru yer almaktaydı (Erkin vd., 2017; Şener vd., 2016; Tan vd., 2016; Karadaş ve Özdemir, 2015; Korkmaz ve İpekçi, 2015; Ünsal, Karakurt ve Tanrıverdi, 2014; Temel, Uysal, Erkin ve Koçer, 2008).

Hemşirelik Öğrencilerinin Araştırmaya, Gelişmelere Farkındalığı ve Tutumu Ölçeği (HAGFTÖ)

Björkström ve diğerleri (2003) tarafından geliştirilen ölçeğin, Türkçe geçerlik güvenilirliği Temel ve diğerleri (2008) tarafından yapılmıştır. Beşli likert tipindeki (hiç katılmıyorum=1, çok katılıyorum=5) ölçek 17'si olumlu, 12'si olumsuz olmak üzere 29 maddeden oluşmaktadır ve tek alt boyutludur. Ölçekten alınabilecek puanlar 29-145 arasında değişmekte olup, puan ortalamasının yüksek olması, araştırmalara yönelik farkındalığın ve olumlu tutumun yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach alpha değerleri Björkström ve diğerlerinin (2003) çalışmasında 0,92 iken, Temel ve diğerlerinin (2008) çalışmasında 0,89 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alpha değeri 0,93 olarak bulundu.

Akademik Motivasyon Ölçeği (AMÖ)

Vallerand ve diğerleri tarafından (1992) geliştirilen ölçeğin, Türkçe geçerlik güvenilirliği Karagüven (2012) tarafından yapılmıştır. İçsel Motivasyon, Dışsal Motivasyon ve Motivasyonsuzluk olmak üzere 3 boyutu bulunan ölçek yedili likert tipindedir (1-hiç uymuyor, 7-tam olarak uyuyor) ve 28 maddeden oluşmaktadır. İçsel ve Dışsal motivasyon boyutlarının her birinin Bilme, Başarma ve Hareket olmak üzere üç alt boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin İçsel ve Dışsal motivasyon alt boyutlarında alınan puanlar 12 ile 84, motivasyonsuzluk alt boyutundan alınan puanlar ise 4 ile 28 arasında değişmektedir. Alt boyutlardan alınan puanların yüksek olması, bireyde o boyutun yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach alpha değerleri Vallerand ve diğerlerinin (1992) çalışmasında 0,83-0,86 arasında değişirken, Karagüven (2012)'in çalışmasında 0,67-0,87 arasında değişmektedir. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach alpha değerlerinin 0,82-0,90 arasında olduğu bulundu.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulundan (TÜTF-BAEK 2018/129) izin alındı. Araştırmanın örneklemine alınan öğrencilere Helsinki Bildirgesine uygun olarak, çalışmanın amacı açıklandı. Katılımın gönüllü olduğu, katılımcıların kişisel bilgi ve gizliliğinin korunacağı bilgisi verildi.

Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler IBM SPSS 20.0 paket programında, tanımlayıcı istatistiksel yöntemlerin (sayı, yüzdelik, ortalama, standart sapma, ortanca) yanı sıra bağımsız gruplarda Bağımsız Örneklem t Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılarak değerlendirildi. Ölçekler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde Pearson's korelasyon analizi kullanıldı. İstatistiksel karşılaştırma testlerinin anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edildi.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $20,56 \pm 1,52$ olarak bulundu. Öğrencilerin %81,1'inin kız ve %28,7'sinin birinci sınıf öğrencisi olduğu saptandı. Öğrencilerin %71,3'ü mesleğini

Tablo 1: Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özellikleri (n=460)

Değişkenler	n	%
Yaş (yıl) Ortalama \pm SS= $20,56 \pm 1,52$	-	-
Cinsiyet		
Kadın	373	81,1
Erkek	87	18,9
Sınıf		
1. sınıf	132	28,7
2. sınıf	124	27,0
3. sınıf	101	22,0
4. sınıf	103	22,4
Mesleği isteyerek seçme durumu		
Evet	328	71,3
Hayır	132	28,7
Akademik başarı durumu algısı		
Kötü	27	5,9
Orta	225	48,9
İyi	208	45,2
Bilimsel araştırma etkinliğine katılma durumu		
Evet	113	24,6
Hayır	347	75,4
Bilimsel hemşirelik kongresine katılma durumu		
Evet	113	24,6
Hayır	347	75,4
Bilimsel yayınları takip etme durumu		
Evet	252	54,8
Hayır	208	45,2
Mezun olduktan sonra çalışmak istenilen pozisyon		
Klinik hemşiresi	164	35,7
Akademisyen hemşire	147	32,0
Yönetici hemşire	139	30,2
Bu işi yapmak istemiyorum	10	2,2

Tablo 2: Öğrencilerin Ölçeklere Ait Puan Ortalamaları

Ölçekler	Ölçekten alınabilecek Min-Maks	Ölçekten alınan Min-Maks	Ort \pm SS
HAGFTÖ	29-145	50-145	120,54 \pm 17,46
AMÖ			
İçsel	12-84	12-84	57,20 \pm 13,45
Dışsal	16-84	16-84	61,96 \pm 11,50
Motivasyonsuzluk	4-28	4-28	10,12 \pm 5,87

isteyerek seçtiğini, %48,9'u akademik başarısının orta düzeyde olduğunu belirtti. Katılımcıların %75,4'ü herhangi bir bilimsel araştırma etkinliğine ve kongreye katılmadığını, %54,8'i bilimsel yayınları takip ettiğini ve %35,7'si mezun olduktan sonra klinik hemşiresi olarak çalışmak istediğini ifade etti (Tablo 1).

Çalışmada öğrencilerin HAGFTÖ toplam puan ortalamasının $120,54 \pm 17,46$, AMÖ içsel motivasyon alt boyutu puan ortalamasının $57,20 \pm 13,45$, dışsal motivasyon alt boyutu puan ortalamasının $61,96 \pm 11,50$ ve motivasyonsuzluk alt boyutu puan ortalamasının $10,12 \pm 5,87$ olduğu belirlendi (Tablo 2).

Tablo 3 ve 4'te öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile ölçeklerden aldıkları puan ortalamalarının karşılaştırılması verilmiştir. Buna göre öğrencilerin cinsiyetleri, bilimsel yayınları takip etme durumları ve mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri pozisyonlar ile HAGFTÖ toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p < 0,05$). Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere, bilimsel yayınları takip edenlerin takip etmeyenlere ve akademisyen olmak isteyenlerin klinik hemşiresi ve yönetici hemşire olarak çalışmak isteyenlere göre araştırmalara yönelik farkındalık ve tutumlarının daha yüksek olduğu bulundu ($p < 0,05$) (Tablo 3).

Öğrencilerin cinsiyetleri, mesleği isteyerek seçme durumları, akademik başarı durumu algıları, araştırma etkinliğine ve bilimsel hemşirelik toplantısına katılma durumları ve mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri pozisyonlar ile AMÖ alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptandı ($p < 0,05$). Kadınların, akademik başarısını iyi olarak algılayanların, bilimsel araştırma etkinliğine ve kongreye katılanların ve mezun olduktan sonra akademisyen olmak isteyenlerin içsel motivasyon düzeyleri daha yüksekti ($p < 0,05$). Dışsal motivasyon düzeyleri incelendiğinde, kadınların, mesleği isteyerek seçenlerin, akademik başarısını iyi olarak algılayanların ve bilimsel toplantılara katılanların dışsal motivasyon düzeyleri daha yüksekti ($p < 0,05$). Bununla birlikte erkek öğrencilerin, mesleği isteyerek seçmeyenlerin ve akademik başarısını kötü ve orta olarak algılayanların motivasyonsuzluk düzeyleri daha yüksek bulundu ($p < 0,05$) (Tablo 4).

Öğrencilerin araştırmaya ilişkin farkındalık ve tutumları ile içsel ve dışsal motivasyon düzeyleri arasında zayıf düzeyde pozitif yönde ($r = 0,317$, $p = 0,000$; $r = 0,292$, $p = 0,000$), motivasyonsuzluk düzeyi arasında ise orta düzeyde negatif yönde ($r = -0,435$, $p = 0,000$) ilişki olduğu bulundu (Tablo 5).

Tablo 3: Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özellikleri ile HAGFTÖ Toplam Puan Ortalamasının Karşılaştırılması

Değişkenler	HAGFTÖ	
	Ort±Ss	Test değeri
Cinsiyet		
Kadın	122,42±16,17	t=4,256
Erkek	112,48±20,34	p=0,000
Bilimsel yayınları takip etme durumu		
Evet	123,29±16,47	t=-3,771
Hayır	117,21±18,07	p=0,000
Mezun olduktan sonra çalışmak istenilen pozisyon		
Klinik hemşiresi ^a	118,64±15,97	F=4,106
Yönetici hemşire ^b	118,76±17,91	p=0,007
Akademisyen hemşire ^c	124,64±17,21	c>a
Bu işi yapmak istemiyorum ^d	116,40±28,12	c>b

t: Bağımsız Örneklem t Testi; F: Tek Yönlü Varyans Analizi.

Tablo 4: Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özellikleri ile AMÖ Alt Boyut Puan Ortalamasının Karşılaştırılması

Değişkenler	İçsel		Dışsal		Motivasyonsuzluk	
	Ort±Ss	Test değeri	Ort±Ss	Test değeri	Ort±Ss	Test değeri
Cinsiyet						
Kadın	57,89±12,95	t=2,306	62,56±11,35	t=2,320	9,44±5,39	t=-5,318
Erkek	54,21±15,14	p=0,022	59,40±11,86	p=0,021	13,05±6,89	p=0,000
Mesleği isteyerek seçme durumu						
Evet	57,88±13,12	t=1,730	63,06±11,62	t=3,255	9,50±5,55	t=-3,424
Hayır	55,49±14,14	p=0,084	59,24±10,77	p=0,001	11,67±6,37	p=0,001
Akademik başarı durumu algısı						
Kötü ^a	55,44±12,68	F=4,283	60,00±10,20	F=11,458	14,11±6,06	F=12,525
Orta ^b	55,55±13,27	p=0,014	59,64±11,34	p=0,000	10,76±6,05	a>c
İyi ^c	59,20±13,53	c>b	64,73±11,27	c>b	8,91±5,32	b>c
Bilimsel araştırma etkinliğine katılma durumu						
Evet	60,44±12,80	t=2,974	62,02±11,58	t=0,063	11,00±6,27	t=1,758
Hayır	56,14±13,51	p=0,003	61,94±11,49	p=0,95	9,83±5,72	p=0,08
Bilimsel hemşirelik kongresine katılma durumu						
Evet	60,33±13,35	t=2,875	64,01±11,89	t=2,190	10,39±6,28	t=0,566
Hayır	56,17±13,34	p=0,004	61,29±11,31	p=0,029	10,03±5,74	p=0,571
Mezun olduktan sonra çalışmak istenilen pozisyon						
Klinik hemşiresi ^a	55,59±13,01	F=4,391	61,14±11,17	F=1,439	10,73±6,11	F=2,442
Yönetici hemşire ^b	55,56±13,92	p=,005	61,65±12,36	p=0,373	10,38±5,87	p=0,064
Akademisyen hemşire ^c	60,27±12,81	c>a	63,29±11,03		9,09±5,38	
Bu işi yapmak istemiyorum ^d	61,10±16,40	c>b	60,30±11,26		11,70±7,58	

t: Student's t testi; F: Tek Yönlü ANOVA testi.

Tablo 5: Öğrencilerin Ölçek Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki

Değişkenler		İçsel	Dışsal	Motivasyonsuzluk
HAGFTÖ	r	0,317	0,292	-0,435
	p	0,000	0,000	0,000

TARTIŞMA

Araştırmalar mesleğin profesyonel ve bilimsel gelişiminin sağlanması ve uygulamalarının geliştirilmesi için en temel araçtır. Hemşirelik mesleğinin gelişiminin sağlanması, verilen bakımın kalitesinin artırılarak hasta sonuçlarının iyileştirilmesi için hemşirelik uygulamalarının araştırma sonuçlarına dayandırılarak yapılması bir zorunluluktur (Karadaş ve Özdemir, 2015; Halabi ve Hamdan-Mansour, 2010). Hemşirelikte, araştırma bilgi ve kültürünün oluşturulması, lisans eğitimi ile başlamakta olup, hemşirelerin hemşirelik araştırmalarına yönelik ilgilerinin oluşturulması, bilgi ve becerilerinin artırılması ve araştırma değerlerinin kazanılması bu süreçte sağlanmaktadır (Erkin vd., 2017; Leach vd., 2016; Karadaş ve Özdemir, 2015; Halabi ve Hamdan-Mansour, 2010). Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinin öğrenci rolünden profesyonel hemşirelik rolüne geçiş sürecinde, hemşirelik araştırmalarına yönelik yeterli bilgiye sahip olmalarının ve olumlu tutum kazanmalarının önemi yadsınamaz (Halabi ve Hamdan-Mansour, 2010). Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerinin araştırmalara yönelik farkındalık ve tutumlarının olumlu olduğu belirlendi. Ülkemizde yapılan diğer çalışma sonuçları da bu çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermekte olup, hemşirelik öğrencilerinin araştırmaya ilişkin farkındalık ve tutumlarının olumlu olduğu belirtilmektedir (Özgül vd., 2019; Şener vd., 2016; Tan vd., 2016; Karadaş ve Özdemir, 2015; Ünsal vd., 2014). Halabi ve Hamdan-Mansour (2010)'un Ürdün'de, Leach ve diğerlerinin (2015) Avusturalya'da ve Al Furaih ile diğerlerinin (2017) Suudi Arabistan'da hemşirelik öğrencileri ile yürüttükleri çalışmalarda da öğrencilerin araştırmalara karşı olumlu tutumlarının olduğu bildirilmiştir (Al Furaih vd., 2017; Leach vd., 2015; Halabi ve Hamdan-Mansour, 2010). Ryan (2016) tarafından yapılan bir sistematik derlemede de hemşirelik öğrencilerinin genel olarak kanıta dayalı araştırmalara karşı olumlu tutum sergilediği saptanmıştır. Bu sonuçlar hemşirelik lisans eğitiminde, araştırmalara önem verildiğini, eğitimcilerin öğrencileri bu konuda teşvik edici davranarak hemşirelik öğrencilerinin araştırmalara ilişkin ilgi ve bilgi düzeylerini artırdığını düşündürmektedir.

Bireyleri teşvik ederek kendilerine yönelik farkındalık sağlama-larına yardımcı olan, motivasyon, öğrenme sürecinde bir ön koşuldur ve akademik başarıda anahtar bir rol oynamaktadır (Yardımcı, Bektaş, Özkütük, Muslu, Gerçek ve Başbakal, 2017). Motivasyonsuzluk ise öğrencilerin öğrenmeye hazır olma durumunu etkileyerek, derslere karşı ilgisizliğin oluşmasına neden olmaktadır. Bu durum öğrencilerin ders başarılarını ve ilerlemelerini zorlaştırmaktadır (Makhlough, Siamian, Asrami, Khademloo ve Esmaeili, 2016). Çalışmada öğrencilerin içsel ve dışsal motivasyonları yüksek, motivasyonsuzluk düzeyleri düşük olup, çalışma sonuçları literatürdeki benzer çalışmalar ile örtüşmektedir (Sarıkoç ve Öksüz, 2017; Aktaş ve Karabulut, 2016). Yardımcı ve diğerlerinin (2017) yaptığı çalışmada öğrencilerin içsel motivasyonları orta, dışsal motivasyonları yüksek ve motivasyonsuzluk düzeyleri düşük bulunmuştur. Suudi Arabistan'da yürütülen bir çalışmada hemşirelik öğrencilerinin iç ve dış motivasyon düzeylerinin yüksek olduğu, İran'da yürütülen diğer bir çalışmada ise öğrencilerin akademik motivasyon düzeylerinin orta düzeyde olduğu bulunmuştur (Ghiasvand vd.,

2017; Radi, 2013). Toplumlar her mesleğe ilişkin belirli bir bakış açısı oluşturmakta ve onlara statü kazandırmaktır. Bu durum mesleki eğitim yaşantılarında, bireylerin motivasyon düzeylerini olumlu ya da olumsuz yönde etkilemektedir (Karaman Özlü, Gümüş, Güngörmüş, Avcı ve Özer, 2014). Buna göre Türk toplumunun hemşireliğe yönelik olumlu bir bakış açısına sahip olduğu ve bunun da öğrencilerin akademik motivasyon düzeyleri üzerinde olumlu etkisinin olduğu söylenebilir.

Çalışmada cinsiyetin hemşirelik öğrencilerinin araştırmalara karşı farkındalık ve tutumlarında etkili bir değişken olduğunu, erkekler ile kıyaslandığında, kadın öğrencilerin anlamlı olarak daha olumlu tutuma sahip oldukları belirlendi ($p<0,05$). Özgül ve diğerleri (2019) ile Ünsal ve diğerlerinin (2014) yürüttükleri çalışmalarda da kadın öğrencilerin farkındalık ve tutumlarının daha olumlu olduğu saptanmıştır. Halabi ve Hamdan-Mansour (2010) tarafından yapılan çalışmada da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen, kadın öğrencilerin farkındalık ve tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Toplumun erkek hemşire kavramına henüz alışma sürecinde olması, erkek öğrencilerin kadınlara göre mesleğe daha uzak kalmalarına neden olabilmekte ve bu durum da mesleğin benimsenmesi sürecini etkileyebilmektedir (Cerit ve Temelli, 2018). Lou ve diğerleri (2007) de erkek hemşirelerin çalışma ortamlarında karşılaştıkları en önemli stresörün toplumun hemşirelik mesleğini kadın mesleği olarak görmesi olduğunu bildirmektedir. Bununla birlikte yapılan çalışmalarda, erkek öğrencilerin hemşireliği profesyonel bir meslekten ziyade iş olarak gördüğünü ve iş bulma kolaylığının olması, maddi kazanç ve üniversiteye yerleşme imkanının daha kolay olması gibi sebeplerden dolayı tercih ettiği bildirilmektedir (Parandeh, Khaghanizade, Mohammadi, ve Mokhtari Nouri, 2015; Rogstad, Aasland ve Granum, 2004). Öğrencilerin araştırmaya ve gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumlarının artırılması için öncelikle toplumdaki kadın mesleği algısının değiştirilmesi ve böylece erkek öğrencilerin de mesleği benimsemeleri sağlanmalıdır. Mesleğin benimsenmesi ile öğrencilerin profesyonel davranışların sergilemeye daha istekli hâle gelerek araştırmaya ve gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumların artmasına olanak sağlanabilir.

Araştırma değerlendirme becerilerinin geliştirilmesinde bilimsel yayınların okunması, araştırma eğitiminin önemli bir parçasıdır (Erkin vd., 2017; Polit ve Beck, 2012). Çalışmada bilimsel yayınları takip eden öğrencilerin araştırmaya, gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumlarının bilimsel yayınları takip etmeyenlere göre daha yüksek olduğu bulundu ($p<0,05$). Özgül ve diğerlerinin (2019) çalışmasında yayın takip etme durumu ile HAGFTÖ toplam puan ortalaması arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Bu konuda yapılan diğer çalışmaların sonuçları ise bu çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermekte olup, bilimsel yayınları takip edenlerin tutumlarının daha olumlu olduğu belirtilmektedir (Tan vd., 2016; Ünsal vd., 2014). Bilimsel yayınların takip edilmesi, araştırmaya ilişkin uyarıların ve merak duygusunun artmasını sağlayarak, araştırmaya yönelik farkındalık ve tutumları olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir.

Çalışmada öğrencilerin mezun olduktan sonra çalışmak istedikleri pozisyonların araştırma ve gelişmelere ilişkin farkındalık ve tutumları etkilediği, akademisyen hemşire olmak isteyenlerin farkındalık ve tutumlarının daha olumlu olduğu belirlendi ($p<0,05$). Şener ve diğerlerinin (2016) çalışmasında da akademisyen ve yönetici hemşire olmak isteyenlerin ölçek toplam puan ortalamasının, klinik hemşiresi olmak isteyenlerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Yapılan bir çalışmada lisans öğrencilerinin araştırmaya ve gelişmelere ilişkin farkındalık ve tutumlarının lisansüstü eğitimin yapılmasında önemli bir etken olduğu bildirilmektedir (Kain, Hepworth, Bogossian ve McTaggart, 2014). Akademik olarak ilerlemeye istekli olmanın araştırmaya ilişkin farkındalık ve tutumları olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Çalışmada, kadın öğrencilerin, erkek öğrencilere göre içsel ve dışsal motivasyon düzeylerinin yüksek ve motivasyonsuzluk düzeylerinin düşük olduğu saptandı ($p<0,05$). Çelik ve diğerleri (2014)'nin yaptığı çalışma sonuçları da bu çalışma sonuçları ile benzerlik göstermekte olup, kadın öğrencilerin motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yardımcı ve diğerlerinin (2017) hemşirelik öğrencileriyle, Karaman Özlü ve diğerlerinin (2014) sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile ve Makhloogh ve diğerlerinin (2014) tıp fakültesi öğrencileri ile yürüttükleri çalışmalarda ise kadın öğrenciler ile erkek öğrencilerin akademik motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bu durumun araştırma ve gelişmelere yönelik farkındalık ve tutum düzeylerinde olduğu gibi mesleğin kadın mesleği olarak algılanması ve buna bağlı olarak erkek öğrencilerin mesleği yeterli düzeyde benimsememesi ile açıklanabilir. Çalışmada ayrıca öğrencilerin içsel ve dışsal motivasyon ve motivasyonsuzluk düzeyleri ile akademik başarı düzeylerine ilişkin algıları arasında farklılık bulunduğu belirlendi ($p<0,05$). Makhloogh ve diğerlerinin (2014), Khalaila (2015)'nin ve Radi (2013)'nin çalışmalarında akademik motivasyon ile akademik başarı düzeyleri arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu belirtilmektedir. Motivasyonun yüksek olması, akademik başarının da artmasını sağlamaktadır (Rose, 2011).

Bir meslekte çalışma koşullarını ve çalışma alanlarını bilen, bu meslekteki rolünü kavrayabilen ve bu doğrultuda meslek seçimi yapabilen öğrenciler öğrenmeye daha istekli olmakta ve daha iyi motive olabilmektedirler (Yardımcı vd., 2017). Bu çalışmada da mesleği isteyerek seçen öğrencilerin dışsal motivasyon düzeyleri yüksek ve motivasyonsuzluk düzeyleri daha düşüktü.

Çalışmada bilimsel araştırma etkinliklerine ve bilimsel hemşirelik kongresine katılan ve mezun olduktan sonra akademisyen olmak isteyen öğrencilerin motivasyon düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlendi ($p<0,05$). Ayrıca öğrencilerin HAGFTÖ toplam puanı ile içsel ve dışsal motivasyon düzeyleri arasında pozitif yönde, motivasyonsuzluk düzeyleri ile negatif yönde ilişki vardı ($p<0,05$). Khalaila (2015) öğrencilerin kendilerini ne kadar yetenekli ve başarılı hissederse, başarı düzeylerinin de o oranda arttığını bildirmektedir. Akademik bir işi başarıyla tamamlayabileceğine ilişkin kendine olan inancı olarak tanımlanan akademik öz yeterlilik algısı yüksek olan öğrenciler daha iyi performans göstermekte (Aktaş, 2017) ve buna bağlı olarak da akademik motivasyonları artmaktadır (Khalaila, 2015).

Sarıkoç ve Öksüz (2017) hemşirelik öğrencilerinin akademik öz yeterlikleri ile akademik motivasyonları arasında pozitif yönde ilişki olduğunu bildirmektedir. Bilimsel araştırma etkinliklerine ve kongrelere katılan öğrencilerin araştırma ve gelişmeye ilişkin farkındalık ve tutumlarının yüksek olması, akademik öz yeterliliklerinin yüksek olduğunu ve buna bağlı olarak da akademik motivasyonlarının yüksek olduğunu düşündürmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Hemşireliğin profesyonel bir meslek olarak gelişimi, hemşirelik uygulamalarının araştırmalara dayandırılarak yapılmasını gerektirmektedir. Bu çalışmada hemşirelik öğrencilerin araştırmaya, gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumları ile akademik motivasyon düzeylerinin yüksek olduğu, akademik motivasyonun araştırmaya, gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumu etkilediği belirlenmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerin araştırmaya, gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumları ile akademik motivasyonlarını etkilediği saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda hemşireliğin gelişebilmesi için lisans eğitimi sırasında, eğitim programlarının öğrencileri araştırmaya yönelik temel bir bakış açısı kazandıracak ve araştırma yapmaya motive edecek şekilde planlanması, araştırma dersinin müfredat programına eklenmesi önerilmektedir. Bununla birlikte erkek öğrencilerin de mesleği daha çok benimseyerek profesyonel davranışlar sergileyebilmesi amacıyla hemşirelik eğitiminde mesleğin sadece kadın mesleği olmadığı, önemli olan hususun verilen bakımın kalitesi ve niteliği olduğu vurgulanmalı, gerekirse her iki cinsiyetten örnek rol modeller ile bir araya gelmeleri ve hemşirelerin deneyimlerinin öğrenciler ile paylaşılması sağlanabilir. Ayrıca öğrencilerin akademik motivasyon düzeylerinin yüksek olması sağlanarak, araştırma konusunda öğrenme faaliyetlerine aktif olarak katılmalarının sağlanması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Aktaş, H. (2017). Akademik güdülenme ile akademik öz yeterlik arasındaki ilişki: ilahiyat fakültesi öğrencileri üzerine ampirik bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 1376-1398.
- Aktaş, Y. Y., & Karabulut, N. (2016). A survey on Turkish nursing students' perception of clinical learning environment and its association with academic motivation and clinical decision making. *Nurse Education Today*, 36, 124-128.
- Al Furaikh, S. S., Al Omairi, B. E., & Ganapathy, T. (2017). A cross-sectional survey on nursing students' attitude towards research. *Journal of Health Specialties*, 5(4), 185-191.
- Björkström, M. E., Johansson, I. S., Hamrin, E. K. F., & Athlin, E.E. (2003). Swedish nursing students attitudes to and awareness of research and development within nursing. *Journal of Advanced Nursing*, 41(4), 393-402.
- Breimaier, H. E., Halfens, R. J., & Lohrmann, C. (2011). Nurses' wishes, knowledge, attitudes and perceived barriers on implementing research findings into practice among graduate nurses in Austria. *Journal of Clinical Nursing*, 20(11-12), 1744-1756.
- Cerit, B., & Temelli, G. (2018). Hemşirelik öğrencilerinde profesyonel davranışların cinsiyet ve sınıf düzeyine göre incelenmesi. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 5(3), 164-171.

- Çelik, S., Şahin, E., Dadak, F., Sidal, S. D., & Akyüz, F. (2014). Hemşirelik öğrencilerinin mesleki güdülenme düzeyleri ve etkileyen faktörler. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 1(2), 43-56.
- Erkin, Ö., Uysal Toraman, A., Şimşek, H., & Bayık Temel, A. (2017). Nursing students' attitudes toward research-development: Does taking research course make a difference?. *International Journal of Caring Sciences*, 10(2), 988.
- Ghivasvand, A. M., Naderi, M., Tafreshi, M. Z., Ahmadi, F., & Hosseini, M. (2017). Relationship between time management skills and anxiety and academic motivation of nursing students in Tehran. *Electronic Physician*, 9(1), 3678-3684.
- Halabi, J. O., and Hamdan-Mansour, A. (2010). Attitudes of Jordanian nursing students towards nursing research. *Journal of Research in Nursing*, 17(4), 363-373.
- Higgins, G., Spencer, R. L., & Kane, R. (2010). A systematic review of the experiences and perceptions of the newly qualified nurse in the United Kingdom. *Nurse Education Today*, 30(6), 499-508.
- International Council of Nurses (ICN). (2012). Understanding evidence-based practice. In *Closing the gap: From evidence to action* (3rd ed.). (p. 5-10). Geneva: Jean-Martheau Publishing.
- Irvine, F., Gracey, C., Jones, O. S., Roberts, J. L., Tamsons, R. E., & Tranter, S. (2008). Research awareness: Making learning relevant for pre-registration nursing students. *Nurse Education in Practice*, 8(4), 267-275.
- Kain, V. J., Hepworth, J., Bogossian, F., & McTaggart, L. (2014). Inside the research incubator: A case study of an intensive undergraduate research experience for nursing & midwifery students. *Collegian*, 21(3), 217-223.
- Karabulut, N., Gürçayır, D., & Yaman Aktaş, Y. (2019). Hemşirelik araştırma tarihi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(2), 121-128.
- Karadaş, C., & Özdemir, L. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin araştırmaya yönelik farkındalık ve tutumlarının değerlendirilmesi. *Journal of Hacettepe University Faculty of Nursing*, 2(3), 30-39.
- Karagüven, M. H. (2012). Akademik motivasyon ölçeğinin Türkçeye adaptasyonu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(4), 2599-2620.
- Karaman Özlü, Z., Gümüş, K., Güngörmüş, K., Aşar, G., & Özer, N. (2014). Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin mesleklerine ilişkin güdülenme kaynakları ve sorunlarının incelenmesi. *Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 11(1), 47-53.
- Khalaila, R. (2015). The relationship between academic self-concept, intrinsic motivation, test anxiety, and academic achievement among nursing students: Mediating and moderating effects. *Nurse Education Today*, 35(3), 432-438.
- Korkmaz, A. Ç., & İpekçi, N. N. (2015). Hemşirelik eğitiminde güdülenme: öğrencilerin içsel ve dışsal güdülenme kaynakları. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 3(2), 121-131.
- Leach, M. J., Hofmeyer, A., & Bobridge, A. (2016). The impact of research education on student nurse attitude, skill and uptake of evidence-based practice: a descriptive longitudinal survey. *Journal of clinical nursing*, 25(1-2), 194-203.
- Lou, J. H., Yu, H. Y., Hsu, H. Y., & Dai, H. D. (2007). A study of role stress, organizational commitment and intention to quit among male nurses in Southern Taiwan. *Journal of Nursing Research*, 15(1), 43-53.
- Makhlough, A., Siamian, H., Asrami, F. N., Khademloo, M., & Esmaeili, H. (2016). The relationship between academic motivation and academic performance among students at Mazandaran University of Medical Sciences in 2014. *International Journal of Humanities and Cultural Studies*, 1(1), 1419-1426.
- Moch, S. D., Cronje, R. J., & Branson, J. (2010). Part 1. Undergraduate nursing evidence-based practice education: envisioning the role of students. *Journal of Professional Nursing*, 26(1), 5-13.
- Özdemir Özkan, N., Akin, S., & Durna, Z. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin liderlik yönelimleri ve motivasyon düzeyleri. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 12(1), 51-61.
- Özdil, K., Özcan, A., Muz, G., & Turaç, N. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin araştırma ve gelişmelere karşı farkındalık tutumları ve eleştirel düşünme becerileri. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi*, 11(2), 109-119.
- Öztürk, A., Kaya, N., Ayık, S., Uygur, E., & Cengiz, A. (2010). Hemşirelik uygulamalarında araştırma sonuçlarının kullanımında engeller. *İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokul Dergisi*, 18(3), 144-155.
- Parandeh, A., Khaghanizade, M., Mohammadi, E., & Mokhtari Nouri, J. (2015). Factors influencing development of professional values among nursing students and instructors: A systematic review. *Global Journal of Health Science*, 7(2), 284-293.
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2012). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice* (9th ed.). Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.
- Radi, S. M. (2013). Baccalaureate nursing students' motivation for attending university and its relationship with their academic achievement. *International Journal of Education and Research*, 1(7), 1-12.
- Rognstad, M. K., Aasland, & O., Granum, V. (2004). How do nursing students regard their future career? Career preferences in the post-modern society. *Nurse Education Today*, 24(7), 493-500.
- Rose, S. (2011). Academic success of nursing students: Does motivation matter?. *Teaching and Learning in Nursing*, 6(4), 181-184.
- Ryan, E. J. (2016). Undergraduate nursing students' attitudes and use of research and evidence-based practice—an integrative literature review. *Journal of Clinical Nursing*, 25(11-12), 1548-1556.
- Sarıkoç, G., & Öksüz, E. (2017). Academic motivations and academic self-efficacy of nursing students. *Journal of Clinical and Analytical Medicine*, 8(1), 47-45.
- Şener, D. K., Arslan, S., Cangür, Ş., & Aydın, M. (2016). Bir grup lisans hemşirelik öğrencisinin mesleki araştırma ve gelişmelere yönelik farkındalık ve tutumları. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi*, 8(4), 317-324.
- Tan, M., Polat, H., & Özdelikara, A. (2016). Nursing students' attitudes to and awareness of research and development within nursing. *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 8, 1-14.

- Temel, A. B., Uysal, A., Erkin, Ö., & Koçer, A. (2008). Hemşirelik öğrencilerinin araştırmaya, gelişmelere farkındalığı ve tutumu ölçeğinin Türkçe formunun geçerliliği, güvenilirliği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 1(2), 108-123.
- Ünsal, A., Karakurt, P., & Tanrıverdi, D. (2014). Farklı okullarda eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin araştırmaya, gelişmelere farkındalığı ve tutumunun belirlenmesi. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(2), 87-93.
- Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., Blais, M. R, Brière, N. M., Senécal, C., & Vallières, E. F. (1992). The academic motivation scale: A measure of intrinsic, extrinsic, and amotivation in education. *Educational and Psychological Measurement*, 52, 1003-1017.
- Yardımcı, F., Bektaş, M., Özkütük, N., Muslu, G. K., Gerçeker, G.Ö., & Başbakkal, Z. (2017). A study of the relationship between the study process, motivation resources, and motivation problems of nursing students in different educational systems. *Nurse Education Today*, 48, 13-18.